

Ryan Gander kedileri, saksagani ve sivrisinegiyle İstanbul'da: İyi sanat ya da sanatın iyi yorumu, suç araştırması yürütmeye benziyor

Sümeýra Gümrâh

T24

13 f

12.11.20

Diğer

[Konuk Yazar](#)

12 Kasım 2025

Bir duvarın dibinde, minicik bir delikten çıkan fare başını uzatıyor; cılız bir sesle kekeliyor "I... I... I..." diyor. Bu sahne, eminim sosyal medya akışınıza da düşmüştür. İşte o küçük animatronik fare, aslında büyük bir sanat anlayışının sesi... Britanya'nın en üretken sanatçılarından biri olarak gösterilen **Ryan Gander**'ın! Paris'teki Pinault Collection'da yer alan bu eser, sanatçının dünyayı nasıl gördüğünün bir özeti niteliğinde. O, yüksek sesle bağırın imgelerin değil, sessizce fısıldayan işaretlerin peşinde... Ve şimdi İstanbul'da.

PİLEVNELİ Dolapdere'de bugün (12 Kasım) ziyarete açılan ve 13 Aralık'a kadar devam edecek olan "Pussies and Places", Gander'ın İstanbul'daki ilk kişisel sergisi. Düşük tavayla bir ofis mekânında konumlanan yerleştirmeler, ilk anda insana Harikalar Diyarındaki Alice'in tavşan deliğinden geçmiş gibi bir his veriyor. Serginin merkezinde yer alan *The Magpie's Tale (Life's a Bite)*, sanatçının yazdığı eski bir fabldan yola çıkan bir hikâyeyi anlatıyor. Hakkında ne hissedersiniz bilmem ama masalı bir saksagan anlatıyor. Sergideki mermer kediler ise ziyaretçilerin yönünü değiştiriyor. Tıpkı Gander'ın sanatını yaptığı gibi; alışkanlıkları yerinden oynatıyor, bakmayı yeniden öğretiyor.

Modern sanatın gösterişçiliğine karşı ince zekâsıyla direnen Ryan Gander, "İyi sanat ya da sanatın iyi yorumu, bir suç soruşturması yürütmeye benzer," diyor. Ziyaretçilerden d sergiyi gezerken tıpkı bir dedektif gibi deliller toplamalarını ve detaylara dikkatle eğilmelerini istiyor. Çünkü Gander'ın dünyasında anlam her yerde! Onun İstanbul'a taşıdığı bu özgün evreni ziyaret etmeden önce sizi söyleşimize davet ediyoruz.

- Merhaba sayın Gander. "Dünya, işaretler ve sembollerle dolu bir yer. Yeter ki bakmayı bilelim" diyorsunuz. Gündelik hayatın içinde çoğu zaman gözden kaçan şeylere dikkatle bakma, onları fark etme alışkanlığınız nasıl başladı? Bu bakışın ilk kıvılcımı neydi?

Tam emin değilim. Dünyayı başkalarından farklı gördüğümünden de emin değilim. Böyle düşünmek biraz kibirli olurdu. Fakat şunu biliyorum. Bir galeriye ya da müzeye girdiğimizde, bizden işaretler, göstergeler ve anlam aramamız istendiği için nesnelerde bunları görürüz. Müzeden çıkıp sokağa döndüğümüzde ya da hayatımıza geri girdiğimizde, artık görmeyiz. Çünkü artık dikkat etmeyiz.

Sanırım hayal gücüne sahip olmanın ya da yaratıcı düşünmenin becerisi dikkat etmekte

QOSHE'nin özellik ve deneyimlerinden faydalanabilmeniz için çerez kullanıyoruz.

[Daha fazla bilgi](#) . [Kapat](#)

çıkarabiliyordu. Büyüyüp sanat öğrencisi olduğumda aklıma geldi. Sanırım iyi sanat ya da sanatın iyi yorumu, bir suç araştırması yürütmeye oldukça benziyor.

- Galerideki bir eseri algılayışımızın doğadaki bir şeyi algılayışımızdan farklı olması doğal değil mi? Sonuçta çağdaş sanat, anlamını yalnızca nesnenin kendisinden değil çevresindeki mekân ve bağlamdan da alıyor. Yine de siz galerinin içinden gündelik dünyaya dikkat kesilmemiz için bir çağrıda bulunuyorsunuz. Bu çağrı, görsel dillerin hiyerarşisini güçlendiriyor mu yoksa onu tersine mi çeviriyor?

İkisini de yapmıyor. Aslında şunu gösteriyor: Anlam her yerde, yeter ki onu almaya açık olalım. Dünyada, niyeti olmayan şeyleri yorumlayabiliriz. Ama galeride, niyet taşıyan şeyleri yorumlarız. Fakat zihnin yaptığı egzersiz tamamen aynıdır. Aynı kas çalışır, aynı endorfin salgılanır, o zihinsel çeviklikten aynı haz duyulur.

Bu soru, tüm sanatın galeride gerçekleştiğini varsayıyor. Oysa sanatın tamamı galeride olmaz. Galeri çoğu zaman dünyada olup biten şeylerin belgelerinin sunulduğu bir arşiv da raf gibidir. Sanatın kendisi her zaman galeride ortaya çıkmaz, genellikle sanatın kanı galeride bulunur.

Anlamanın hiyerarşisine gelince, anlam her yerdedir. Şu anda üzerindeki kıyafetler bile kir olduğunu, nereden geldiğini, kim olmak istediğini, neye özendiğini anlatır. Bu bir göstergebilimdir. Ve bu iletiler, bence bir müzede sergi açan bir ressamın seni bir şeye ikna etmek için kullandığı görsel dilden çok daha etkilidir.

Bir hiyerarşi olduğunu düşünmüyorum. Sadece niyet var. Niyet dediğimiz şey de mesaj oluşturan kişiye göre değerlendirdiğimiz bir şey. McDonald's reklamına baktığında bile göstergebilim, anlam ve kültürel işaretleri okursun ama bunu önemsememeyi seçersen Onu anlam hiyerarşisinin en altına koyarsın. Bence bu oldukça gri bir alan. Kimin neyle ilgilendiğine bağlı.

- *The Magpie's Tale (Life's a Bite, 2025)* adlı yerleştirme, düşük tavanlı, ofisi andıran bu alanın tamamını kaplıyor. Burada, sizin yazdığınız eski bir fablı anlatan bir saksagan beliriyor. Bu hikâyenin ritmini ve tonunu nasıl geliştirdiniz?

Ritmi ve tonu ödünç aldım, ya da belki sahiplendim desem daha doğru olur. Nasıl ki yar toprak rengini bir anlamı, geçmiş ve mirası olduğu için kullanırsan, ben de bu anlatının tonunu ve ritmini o şekilde kullandım. Bu ritmi ve tonu *Grimm Kardeşler*'in masallarında başka halk hikâyelerinde ya da benzer folklorik anlatılarda bulabilirsin. Bu, eski bir fablı ritmi ve tonudur. Bu tür hikâyeler yazıya geçirilmez, sözlü olarak kuşaktan kuşağa aktarılırdı. Şarkılar nasıl kullanılıyorsa, fabllar da anlamı ya da mesajı iletmek için kullanılırdı. Çoğu zaman sonunda bir öğüt olurdu, hikâyenin sonunda ahlaki bir sonuç gibi. Birçoğu dine dayanırdı, bir kısmı ise toplumsal kuralları pekiştirerek saldırganlıktan uzak, istikrarlı bir düzen kurmayı hedeflerdi. Çocuklara öğretmek ve bilgiyi bir nesilden diğerine aktarmak için anlatılırdı. Yani biçim tamamen ödünç alınmış durumda. İçerikse bana ait,.....

© T24

yazının devamı

QOSHE'nin özellik ve deneyimlerinden faydalanabilmeniz için çerez kullanıyoruz.

[Daha fazla bilgi](#) . Kapat